

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

643. An extinguatur pensio propter obtentum officium sæculare, vel etiam propter feudum obtentum à Principe laico.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

catio, sed solum extinctio, redeunte Ecclesia ad pristinam libertatem; secus ac contingit in beneficiis, in quibus perdurantibus in suo esse datur vera vacatio, dum non implicat, Ecclesiam, vel Capellam ad tempus aliquod viduatam sub nullius dominio, sed quasi in incerto stare.

2. Notandum, responsum procedere non de banno, vel etiam sententia contumaciali simpliciter, sed de banno per annum contumaciam confirmato, & de sententia contumaciali, quam subsecuta non est intra annum purgatio contumacia; siquidem hoc anno elapso, sicut tum prius irtractabiliter resulter vacatio beneficiorum, ita & extinctio pensionis. Dum econtra labente adhuc eo anno a banno, & sententia contumaciali, durat adhuc spes, & potentia resolutionis ejusdem sententia, nempe resistentis a purgatione per comparationem infra annum, & sic ex solo banno contumaciali non dicitur resultere vera mors civilis, vel inductio maxima servitutis pena; sed solum induci videretur suspensio seu amissio conditionalis, ac revocabilis, quatenus scilicet contumacia non purgetur. Ac proinde, secuta ipsa purgatione, sit retrotractio ad suum initium quodam jure postliminii, & per excitationem potius a somno, quam a morte, seu per remotionem obstaculi, card. de Luc. l. c. n. 11.

3. Sed neque pensionario delinquenti suffragatur restitutio adversus bannum contumaciale, post annum obtenta; hac enim restitutio, cum non sit per viam justitiae, declarando innocentem, sed per viam gratiae, postquam Ecclesia jam perfecte redierat ad libertatem, operari non potest pensionis redintegrationem, & rursus excitationem servitutis Ecclesiae, nisi facta speciali mentione confiter, quod Papa explicitè vel implicitè redintegrationem concedere voluerit, tanquam per speciem novae reservationis. Card. de Luc. n. 12.

Quaestio 642. An amittatur pensio ob non delatum habitum Clericalem?

R. Espondeo affirmativè: Statuit enim Sixtus V. per Bullam incipientem; *Pastoralis sub dato prid. Kal. Feb. 1588.* quae est in Bullario Conflit. 92, ut, si habeas pensionem excedentè 60. ducatos de Camera, non deferat habitum, & tonsuram Clericalem, continuo sine ulla monitione, citatione, Judicis decreto aut ministerio eam ipso facto amittat. Lott. l. 1. q. 42. n. 52. Ventrigl. to. 2. annot. 11. §. 3. n. 28. Card. de Luc. de pens. d. 48. nu. 7. Ut tamen hac privatio locum habeat, requiritur Primò, quòd pensionarius tanto tempore non inceserit in habitu Clericali, ut omnium opinione reputetur laicus. Ventrigl. loc. cit. citans Ricciull. de person. extra Eccl. grem. exist. l. 7. c. 6. nu. 17. Barb. juris Eccl. l. 3. c. 11. nu. 49. in fine, juxta dicta aliàs a nobis de amissione beneficii ob eandem causam. Secundò ut pensionarius incedens in habitu Laicali pensionem actu exigat, vel per eum stet, quò minus exigat. Lott. loc. cit. n. 53. Ventrigl. loc. cit. juxta tenorem citatae Bullae. Sic etiam dictam privationem pensionis ob delatum habitum non procedere, dum pensionarius id faceret ob paupertatem, infirmitatem, verisimile periculum, vel si domi se contineret, ait Ventrigl. loc. cit. n. 29. citans Barbof. juris Eccl. l. 1. c. 4. n. 33. Dictam etiam Bullam Sixti V. in Gallia non esse receptam, & extra Galliam difficile fore ex hoc capite impetrationem, ait Tond. qq. benef. p. 3. c. 174. nu. 20.

P. Laurent. Fori Benef. Tom. III.

Quaestio 643. An extinguatur pensio propter obtentum officium seculare, vel etiam propter feudum obtentum à principe laico?

1. R. Espondeo ad primum: Non convenire in hoc AA. Nam primò officium seculare merè incompatible cum Clericatu, nimirum quo quis occupatur in criminalibus, quale v. g. est tabellio; natus Judicis criminalis. (cum id prohibitum sit Clericis, potissimum etiam ob juramentum, quod principi saeculari, à quo tale officium suscipitur, praestandum) causare amissionem pensionis Ecclesiasticae, non secus, ac militiam: non verò officium seculare, nullum admixtum habens exercitium jurisdictionis criminalis, quale v. g. esset Notarius circa acta voluntariae jurisdictionis, in confectioe scilicet Instrumentorum, vel etiam circa acta jurisdictionis contentiose in causis civilibus, tenent apud Card. de Luc. de pens. d. 47. n. 4. §. 6. cum Jo. Aud. Rotà in Pistoriens. pens. 23. Jun. 1670. Zaborel. in c. sicut. ne Clerici vel Monach. saecular. negot. se immisc. n. 2. aliisque adducti per Fagn. in cit. c. sicut. n. 12. & seq. item per Covar. qq. pract. c. 19. n. 8. & Farinac. in fragm. v. Clericus. n. 212. & seq.

2. Secundò ceteris ipse Card. de Luc. loc. cit. n. 3. dato, praemissam doctrinam esse veram, non tamen tenere, dum pensionarius ex titulo venditionis, vel alio assequeretur tale officium, potius in dominio ac habitu, pro emolumentis aliisque praeminentiis, quam pro actuali exercitio, quod per substitutos vel conductores geri solet, dum etiam viri vobiles, & magnates, Cardinales ad exercitium tale inepti, vel etiam, quibus tale exercitium indignum, talia officia per substitutos exercenda acquirunt pro solo emolumento, aliisque juribus, uti ait in ipsa Urbe Archiconfraternitatem Caritatis possidere officium criminale Gubernatoris, in quo omnes causae criminales tractentur, non tamen adversum qualitatè loci pii, & Ecclesiastici; cum exercitium illius sit penes Substitutos, Ceteris item idem Cardinalis. n. 11. dictam distinctionem inter officia saecularia habentia, & non habentia admixtum exercitium jurisdictionis criminalis nihil ad rem facere; cum id totum concernat incursum irregularitatis; irregularitatem autem supervenientem non causare amissionem beneficii aut pensionis, & in praesenti consideranda solum sit omnimoda incompatibilitas, ex qua resulter implicita dimissio Clericatus, ut dicitur paulò post de militia. Quinimò, ut idem Cardinalis. nu. 12. etiam si non solum accederet lex principis laici, inhabilitans Clericos, tam ad obtinenda, quam ad exercenda officia similia saecularia (quippe à qua induci nequit ista omnimoda incompatibilitas cum statu Clericali) sed ipsa prohibitio sacrorum Canonum super saecularium officiorum susceptione, & exercitio, adhuc tamen inde non resulteret vacatio beneficii, aut pensionis amissio ipso jure, sed juxta magis communem, & receptum citati Canonis Sicut, intellectum, ut plene Fagn. ibid. potest ab Ecclesiastico Superiore prohiberi dictorum officiorum susceptio, & exercitium, etiam sub pena privationis beneficii (idem est de privatione seu extinctione pensionis) & interim durante hoc illicito exercitio, quassum tanquam illicitè quassum praetendi, ut cadat sub spolio, Neque denique, ut idem Cardinalis nu. 17. obstat praestatio juramenti, facta principi saeculari, cum illud restrictum sit ad concernentia administrationem illius officii, quod à

manibus laici suscipitur ad instar illius juramenti fidelitatis, quod Clerici & Ecclesiastici prestare solent, & possunt Principi laico ratione feudi, ratione cujus illi sub sunt. Vel etiam ad instar juramenti illius, quod clerici suscipientes tutelam, vel aliam administrationem à Jūdice laico, jurant benè & fideliter administrare, & rationes desuper reddere. Et dato, id etiam fieri non debere, nec posse, non tamen nisi actum illicitum continebit, ob quem Clericus à Superiore Ecclesiastico puniri potest.

3. Respondeo ad secundum primò : Feudum à Principe laico susceptum, cum sit militia, & quidem militia major eà simplice militia, magisque qualificata, & in qua magis solenne prætatur Principi laico fidelitatis ac subjectionis juramentum, incompatibilitatem omnimodam habere cum Clericatu sicut militiam aliam, & consequenter cum retentione pensionis Ecclesiastica, ait Card. de Luc. de pens. d. 46. n. 10. Item d. 48. n. 3. & 4. citans pro hoc, nempe, quod etiam ab hac militia à feudo resultant oriatur iste effectus incompatibilitatis cum Clericatu, & pensione. Tond. ir. de pens. c. 77. n. 7. licet Card. de Luc. loc. cit. n. 7. de hoc sub dubitare videatur, cum auctoris circumstantia actualis ad priorem feudi probabile disputationis (intellige super retentione pensionis) præbeat motivum. Loquitur autem *vir. d.* Cardinalis hic de feudo annexo Marchionatus, Comitis, Baronis, similive titulo, vel potius cui feudo annexa similis dignitas ipsum verò Marchionatum, Baronatum, dum merè honorarii sunt, seu verbalis solum dignitas, nullatenus hanc incompatibilitatem cum Clericatu, & pensionis retentione habere, tradit *ibidem* n. 3. juncto n. 7. ubi etiam à n. 10. plura habet de horum titulorum, ac dignitatum origine.

4. Respondeo ad secundum secundò : Feudum status Ecclesiastici acceptum à Papa compari fecum non tantum pensiones, sed & beneficia ecclesiastica, imò & dignitates, etiam Episcopalem, tradit Card. de Luca. de pens. d. 46. n. 10. & 11. de quo vide dicenda *quæst. seq. limitat. ult.*

Quæstio 644. An, & qualiter pensio extinguatur ob assumptam à pensionario militiam secularem?

1. Respondeo : Pensionem Ecclesiasticam, seu reservatam Clerico, ut talis (qualis semper præsumitur in dubio, quamdiu expressè non constat esse reservatam laico. Card. de Luca de pens. d. 46. n. 3.) extingui assumptam militiam. Card. de Luca. de pens. d. 47. n. 3. d. 46. n. 3. & 4. d. 73. n. 16. ubi : quod per assumptionem militia secularis tanquam per speciem mortis civilis pensio cesset. Paris. l. 1. q. 1. n. 22. Ventrigl. ro. 2. annot. 11. §. 3. n. 24. Si quidem militia hæc ita incompatibilis est cum Clericatu, ut Clericus per eam dicatur recessisse à statu Clericali, eique implicite renunciasset, adeoque cum cessante Clericatu tanquam requisito substantiali cesset pensio, ea per assumptam militiam remanet extincta. Card. de Luc. *cit. d.* 47. n. 3. Ventrigl. *loc. cit.* Atque ita extinctio hæc pensionis ob militiam non tam provenit, quia sic à jure statutum, ut militia causet amissionem pensionis; sed quia per hujusmodi statum incompatibile cessat status Clericalis, sine quo pensio obtineri, vel retineri nequit. Card. de Luc. de pens. d. 42. n. 12. Unde jam etiam patet differentia latissima inter susceptionem officii secularis, & militiae, cum ex ista susceptione officii secularis non resulteret necessariò

omnimoda illa incompatibilitas cum statu Clericali, ex qua oritur præsumptio dimissionis Clericatus cum formali transitu ad statum secularem, uti in militia. Card. de Luc. *cit. d.* 47. n. 10.

2. Ampliatur responsio ab aliquibus primò : ut Clericus dicatur effectus miles in ordine ad hunc effectum amittendi pensionem, quamprimum nomen ejus in matriculam militum est relatum, ita Ventrigl. *loc. cit.* n. 25. citans Ricciull. de person. extragrem. Eccles. existent. l. 7. c. 5. n. 2. & seq. Bald. in l. duos. n. 7. ff. Magist. milit. Ampliatur secundo, ut amittat illico post illam descriptionem ipso jure pensionem, etiam si non pugnasset, nec sava exercuisset; eò quod attendatur solum ad effectum incurrendi irregularitatem, non autem amittendi beneficia, vel pensiones; cum militia secularis in præsentem consideretur solum tanquam probatio voluntatis Clerici dimittendi Clericatum, & assumendi statum secularem, ob omnimodam incompatibilitatem inter duos hos status. Card. de Luc. de pens. d. 46. n. 3. & 4. Ventrigl. *loc. cit.* n. 26. Atque ita opus non esset tria monitione procedente; hoc enim procedit ad effectum privationis aliorum privilegiorum clericalium, à quibus non bene inferitur ad privationem beneficiorum, & pensionum. Card. de Luc. *cit. d.* 46. n. 6. Unde jam, etiam si post dictam descriptionem pæniteret pensionarius, redeatque post paucos dies ante sava exercita, & habitum clericalem reassumat, non per hoc recuperat pensionem extinctam. Ventrigl. *cit. n.* 26. citans Ricciull. *ubi ante.* n. 21. Ciarlin. *controv. for.* c. 36. n. 41. Barbof. *juris Eccl.* l. 3. c. 11. n. 50. Verum hæc ampliationes binæ, & deductæ ex illis non placent aliis, directe contrarium tenentibus, & vel sic responsionem limitantibus, nempe Tond. *qq. benef. p.* 3. c. 17. d. à n. 13. ex Ret. *uff. de nominat. q. ult. n.* 63. Lott. l. 3. q. 26. n. 90. Azor. quos ferè verbatenus citatos vide supra, ubi, an vacet beneficium ob assumptam militiam, & quorum doctrina à fortiori militat pro non extinctione pensionis. Addit etiam Tond. *loc. cit.* n. 17. non esse eandem in hoc puncto rationem pensionis beneficialis (hoc est, Ecclesiastica) quò ad ejus extinctionem propter assumptam militiam, quæ est beneficii quò ad ejus amissionem ex eadem causa. Quamvis *ibidem* n. 19. dicat: si tamen talis monitus esset, ut à militia desisteret, & id non faceret, smitteret etiam pensionem sibi in titulum beneficii assignatam. Sic quoque Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 10. n. 9. expressè docet, debere talem moneri, & si tunc non desistat, eò ipso extinguatur pensio. Item Azor. p. 2. l. 8. c. 10. q. 4. Præterea

3. Limitatur responsio primò à Ventrigl. *loc. cit.* n. 27. (idèmq. tenent quò ad vacationem beneficii Barbof. & Ricciull.) ut non procedat in Clerico constituto in Sacris; cum is, etiam si se pluries fecit inscribi in numero militum, non per hoc desinat esse Clericus; cum id in ejus potestate non sit. Verum & hoc à nobis rejectum supra; ubi de vacatione beneficii ex hac causa.

4. Limitatur secundo: ut non procedat, etiam in Clerico in minoribus tantum constituto, qui exercitum comitatur, ut ei in ecclesiasticis ministeris inserviat. Ventrigl. *cit. n.* 27. citans Ricciull. *ubi ante.* n. 31. & 32. Et hoc facile concedent omnes.

5. Limitatur tertio: à Card. de Luc. *cit. d.* 46. à n. 9. nempe quòd dicta incompatibilitas militiae secularis cum Clericatu, & eo hac ratione cessante, cessent beneficia, & pensiones reservata Clerico ut clerico, rectè procedat in militia Principis secularis,